

Johannes 8:1-59

Gebruik de 5 stappen methode voor bijbelstudie (of gebruik de vragen die onder aan de tekst staan).

Inhoud van deze les (Betacursus 08)

Jezus veroordeelt een vrouw die op overspel betrap werd niet (8:1-11)	1
Jezus getuigt over zichzelf (8:12-20)	2
Jezus kondigt de komende verdoemenis aan (8:21-29).....	3
Jezus leert wie de ware kinderen van Abraham zijn (8:31-59)	4

Overzicht

In Johannes 8:1-59 doet Jezus een oproep aan een vrouw die betrap werd tijdens overspel en geeft een getuigenis over zichzelf. Hij waarschuwt voor de komende verdoemenis en leert wie de ware kinderen van Abraham zijn.

Uitleg:

Jezus veroordeelt een vrouw die op overspel betrap werd niet (8:1-11)

***7:53 - 8:11.** Dit bijbelgedeelte ontbreekt in de oudste Griekse handschriften (Aleph, Alexandrinus, Vaticanus) en verschijnt het eerst in de Codex Bezae. Het ontbreekt ook in sommige oude Latijnse, Syrische, Egyptische, Armeense en Gothische vertalingen. Sommige Griekse exegeten zoals Origenes legden dit gedeelte niet uit. Augustinus zei dat dit gedeelte doelbewust uit sommige handschriften verwijderd werd omdat mensen bang waren dat vrouwen dit verhaal zouden gebruiken als een voorwendsel voor ontrouw. In het tijdperk na de apostelen speelde ascese een belangrijke rol.

- Toch past deze geschiedenis over de morele duisternis van de vrouw heel goed in de context van Jezus als Licht in de duistere wereld (8:12). Niets hierin is in strijd met de bijbel. Zij was 'de verloren dochter' analoog aan 'de verloren zoon' in Lucas 15.
- Johannes 8:12 sluit goed aan bij Johannes 7:52. Jezus is het water dat leven geeft en hij is het licht dat ieder mens verlicht.

***8:1-2.** Jezus ging naar de Olijfberg en vroeg in de morgen was hij weer in de tempel. Het hele volk kwam naar hem toe, hij ging zitten en gaf hen onderricht. Dit was zijn gewoonte (Lucas 21:37-38; 22:39). Misschien verbleef hij 's nachts in de tuin van Getsemane of iets verder bij Marta en Maria in Betanië.

***8:3-6a.** Toen brachten de schriftgeleerden en Farizeeën een vrouw bij hem die op overspel betrap was. 'Schriftgeleerden' waren mannen die het Oude Testament overschreven (kopieën maakten), uitlegden en onderwezen. Dit waren schriftgeleerden die aan de partij van de Farizeeën behoorden.

'Overspel' (Grieks: moicheia) is elke vorm van seksuele immoraliteit van een gehuwde. Misschien wilden de schriftgeleerden de vrouw voor de Joodse Raad aanklagen, maar waarschijnlijker is dat zij haar gewoon gebruikten om Jezus op een verkeerd woord te betrappen. Zij hadden de andere schuldige partij (de man) niet meegebracht, omdat het toch niet hun doel was de Joodse wet te handhaven.

Meester, deze vrouw is op heterdaad betrap toen ze overspel pleegde. Mozes draagt ons in de wet op zulke vrouwen te stenigen. Wat vindt u daarvan? Dit zeiden ze om hem op de proef te stellen, om te zien of ze hem konden aanklagen. Deuteronomium 22:23f spreekt over het stenigen van een maagd die betrap wordt op seksuele immoraliteit en Ezechiël 23:43-49 spreekt ook over het stenigen van gehuwde vrouwen die betrap werden op seksuele immoraliteit. Hun vraag was echter een valkuil. Als Jezus tegen het doden door stenigen was, zou hij tegen de wet van Mozes zijn. En als Jezus vóór het doden door stenigen was, dan zou hij tegen de Romeinse wet zijn, die de Joden verboden hadden de doodstraf uit te oefenen. Hoe dan ook, de Joodse godsdienstige leiders hadden een strikvraag verzonnen om Jezus aan te klagen en zo zijn invloed onder het volk te ondermijnen.

***8:6b-9a.** Jezus bukte zich en schreef met zijn vinger op de grond. Het is onnodig te speculeren wat en waarom hij schreef. Jezus was verbolgen dat deze huichelaars, die van plan waren hem te vermoorden, net deden alsof zij geschokt waren over overspel: een ergerlijke zonde, maar niet zo ergerlijk als moord! De meest waarschijnlijke uitleg is dat Jezus geschokt was over de harteloosheid van de godsdienstige leiders en gewoon bleef zwijgen. Juist zijn stilte sprak luider dan zijn woorden!

Toen zij bleven aandringen, richtte Jezus zich op en zei, “Wie van jullie zonder zonde is, laat die als eerste een steen naar haar werpen”. De wet zegt dat de getuigen zelf de eerste steen moesten werpen (Deuteronomium 17:5-7). En Jezus bukte weer en schreef weer op de grond om hen gelegenheid te geven na te denken over wat zij zouden doen. Toen ze dat hoorden gingen ze weg, één voor één, de oudsten het eerst. Niet alleen waren de oudsten het diepst bewust van hun eigen zonden, maar ook hadden zij het eerst door dat zij een verpletterende nederlaag geleden hadden. Zij wilden zo graag de wet uitvoeren, maar beseften dat zij helemaal niet geschikt waren om de wet uit te voeren (vgl. Matteüs 5:17)!

***8:9b-11.** Ze lieten Jezus alleen met de vrouw die in het midden stond. Toen de binnenste kring van godsdienstige leiders vertrokken waren, bleef Jezus met de vrouw in het midden van de buitenste kring van discipelen en anderen staan. Hij vroeg, “Heeft niemand u veroordeeld (verdoemd)?” Zij antwoordde, “Niemand, heer”.

Jezus zei, “Ik veroordeel (verdoem) u ook niet. Ga naar huis en zondig vanaf vandaag niet meer”. Jezus kende haar zonden en had haar kunnen veroordelen. Toch deed hij dat niet. Hij gaf haar de gelegenheid diep te beseffen welke genade hij haar bewees. Hij verwierp deze ‘verloren dochter’ niet en veroordeelde haar niet als ongeschikt voor het koninkrijk. Hij was gekomen, niet om nu al een oordeel over haar te vellen, maar om haar te redden (3:17). In het koninkrijk is ook plaats voor overspeligen en alle andere seksueel immorele mensen, mits zij breken met hun zonden (Lucas 7:47; 1 Korintiërs 6:9-11)!

Jezus getuigt over zichzelf (8:12-20)

Jezus is het Licht van de wereld (8:12)

***8:12.** Jezus zei, “Ik ben het licht voor de wereld. Wie mij volgt loopt nooit meer in de duisternis”. Er zijn zeven “Ik ben” uitspraken: “Ik ben het brood dat leven geeft” (6:35). “Ik ben het licht voor de wereld” (8:12). “Ik ben de deur voor de schapen” (10:7). “Ik ben de goede herder” (10:11). “Ik ben de opstanding en het leven” (11:25). “Ik ben de weg, de waarheid en het leven” (14:6). “Ik ben de ware wijnstok” (15:1).

‘Licht’ is een symbool voor de openbaring van Gods eigenschappen als heiligheid, rechtvaardigheid, liefde, barmhartigheid, trouw, enz. (vgl. 1:4,9). Jezus Christus is het licht van de wereld, omdat in hem de heerlijke eigenschappen van God het duidelijkst geopenbaard worden en het meest schitteren in van deze wereld. Hij is ‘de afstraling’ van Gods heerlijkheid en de afdruk van zijn wezen’ (Hebreeën 1:3, NBG).

‘De wereld’ is een verwijzing naar alle volken op de aarde. Jezus openbaart de onzichtbare God aan de wereld. Hij verkondigt wijsheid aan de onwetenden, heiligheid aan de onreinen, vreugde aan de bedroefden, enz. Hij openbaart niet alleen deze eigenschappen, maar deelt ze ook mee aan de mensen.

Maar niet alle mensen volgen waar het Licht hen heen leidt. Alleen mensen die het Licht volgen zullen nooit meer in duisternis lopen. ‘Duisternis’ duidt niet alleen op morele en geestelijke onkunde, maar ook op actieve goddeloosheid en ongerechtigheid. Degenen die het Licht volgen, zullen ook dit Licht in hen hebben wonen.

Wie Jezus kent, kent God (8:13-20)

***8:13.** De Farizeeën zeiden, “Uw getuigenis is niet geldig (NIV), want u getuigt over uzelf”. De Joden verwierpen het getuigenis van Jezus – namelijk dat hij het Licht van de wereld is – als ‘ongeldig’ of ‘onwaar’ (vgl. 7:18,28). Al was het waar, het had toch geen rechtsgeldigheid, omdat er geen externe getuigen waren! Daarom namen de Joodse godsdienstige leiders zijn getuigenis ook niet aan. Wanneer niemand zijn getuigenis bevestigde, kon het gewoon niet waar zijn. Maar Jezus had externe getuigen (vgl. 5:31-47)!

***8:14-15.** Jezus zei, “Ook al getuig ik over mezelf, toch is mijn getuigenis geldig, omdat ik weet waar ik vandaan gekomen ben en waar ik naartoe ga”. Jezus zei dat hij zichzelf goed kende: i) Hij kende zijn oorsprong (8:14b). ii) Hij kende zijn bestemming (8:14b). iii) Hij kende zijn intieme relatie met God de Vader (8:16). iv) Hij kende de wet dat zegt dat het getuigenis van twee mensen ‘geldig’ (betrouwbaar) is. Hij wist echter dat het getuigenis over hemzelf volkomen overeenstemde met het getuigenis van God de Vader over hem (8:17-18).

Maar u weet niet waar ik vandaan kom en waar ik naartoe ga. U oordeelt ‘naar het vlees’ (NBG) (met menselijke maatstaven), maar ik oordeel over niemand. De Joodse godsdienstige leiders hadden geen feitelijke kennis over Jezus: over zijn oorsprong, zijn bestemming of zijn relatie tot God de Vader! Dus waren zij onbevoegd om over Jezus te oordelen. Alles wat de Joden over Jezus zeiden ‘naar de maatstaven van zondige mensen die steeds op uiterlijkheden letten’ (naar het vlees) was volkomen waardeloos. De Joden waren destructief bezig: zij oordeelden de hele tijd. Maar Jezus was opbouwend bezig: hij kwam niet om te oordelen maar om mensen te redden (3:17).

***8:16-18.** En wanneer ik toch een oordeel vel, is mijn oordeel geldig (waar, betrouwbaar), omdat ik niet alleen ben maar samen met de Vader die mij gezonden heeft. In uw wet staat geschreven dat het getuigenis van twee mensen geldig (betrouwbaar) is (Deuteronomium 17:6). Wel, ik getuig over mezelf, en de Vader die mij gezonden heeft, getuigt over mij”. Jezus is volkomen bevoegd om te oordelen, omdat hij en God de Vader één zijn. Wanneer Jezus toch een oordeel velde – omdat het nodig was om de hardheid van het hart van de mensen (Matteüs 13:11-15; Jesaja 6:9-10) – dan was zijn oordeel ‘geldig’, ‘in overeenstemming met de waarheid’ (Grieks: alethinos, vgl. 7:28). Het oordeel van Jezus is altijd ‘geldig’, omdat het een getuigenis van twee is: van Jezus en van God de Vader. Jezus spreekt altijd de woorden van God (3:34), doet altijd de daden van God (5:19) en oordeelt altijd volgens de wil van

God (5:30). Natuurlijk moesten de getuigen betrouwbare personen zijn (Deuteronomium 19:16-19). God de Vader en Jezus zijn absoluut betrouwbaar. Daarom moet hun getuigenis aangaande Jezus ook aangenomen worden!

***8:19-20.** De Joden vroegen, “Waar is uw vader dan?” De Joden dachten aan een aardse ‘vader’ (NIV). De Joden raakten betrokken in de meest gevaarlijke daad op aarde: hun hart te verharden tegen God (Hebreeën 3:12) en het getuigenis van God de Vader aangaande God de Zoon te verwerpen. Het gevolg was geestelijke en morele blindheid.

Jezus antwoordde, “Als u mij zou kennen, zou u mijn Vader ook kennen.” (vgl. 5:23; 14:9).

Let op de volgende bijbelgedeelten:

- Matteüs 10:40. Wie Jezus *ontvangt*, ontvangt ook God, die Jezus gezonden heeft (13:20)
- Lucas 10:16; Johannes 13:20. Wie Jezus niet *aanneemt*, verwerpt ook God.
- Johannes 5:23. Wie Jezus niet *eert*, eert ook God niet.
- Johannes 5:34-36; 14:23-24. Wie niet naar de woorden van Jezus *luistert*, luistert ook niet naar de woorden van God.
- Johannes 6:37,44; 17:2,6,9. Wie niet aan Jezus *gegeven wordt*, komt nooit tot God.
- Johannes 8:19 (24). Wie Jezus niet *kent*, kent ook God niet (Johannes 14:7)
- Johannes 10:30. God de Vader en God de Zoon zijn *één* in wezen (Hebreeën 1:3) en in handelen.
- Johannes 12:44. Wie in Jezus niet *gelooft*, gelooft ook niet in God.
- Johannes 14:6. Wie Jezus als de enige Weg tot God *verwerpt*, komt ook nooit tot God.
- Johannes 14:9-10. Wie Jezus *gezien* heeft, heeft ook God gezien (12:45).
- Johannes 14:21,23. Wie de woorden van Jezus *gehoorzaamt*, heeft God de Vader lief.
- Johannes 15:5,7-8,16. Wie niet in Jezus *blijft*, draagt geen blijvende vrucht voor God.
- Johannes 15:23. Wie Jezus *haat*, haat ook God de Vader.
- Johannes 16:14-15. Alles wat God de Vader heeft, is van Jezus Christus. Alles wat van Jezus Christus is, maakt de heilige Geest bekend aan de gelovigen.
- Johannes 17:8. God de Zoon is van God de Vader *uitgegaan* (vgl. 1:18).
- Johannes 17:10. Alles wat van God de Vader is, is van God de Zoon.
- 1 Johannes 5:23. Wie Jezus *loochent*, heeft ook God niet, maar wie Jezus belijdt, heeft ook God.

Jezus kondigt de komende verdoemenis aan (8:21-29)

***8:21.** Jezus zei, “Ik ga weg, en u zult me zoeken. Maar u zult in uw zonden sterven. Waar ik naartoe ga, daar kunt u niet komen. Nadat Jezus zijn taak voltooid had, zou hij naar zijn Zender terugkeren. Dan zouden de Joden hem zoeken, maar niet kunnen vinden (vgl. 7:33-34). Dit ‘zoeken’ verwijst naar hun wanhoop bij hun sterven. Wanneer deze Joden sterven zullen zij ‘in hun zonden sterven’. Bij hun sterven zijn hun zonden niet vergeven en zullen zij geen troost en geen vrede ervaren. Degene die zij verworpen hebben (Jezus Christus) zal er niet zijn om hen te helpen in hun nood. Gods toorn zal op hen blijven rusten (3:36) en zij zullen naar de eeuwige verdoemenis gaan (Lucas 16:22b-24). Zij kunnen op geen enkele manier komen waar Jezus is (de hemel, vgl. Lucas 16:22a).

***8:22.** De Joden zeiden, “Hij zal toch geen zelfmoord plegen?” De Joden deden alsof ze deze aankondiging van de komende verdoemenis niet hoorden en haakten alleen in op zijn opmerking dat zij niet konden komen waar hij heen ging. Zij legden zijn woorden weer een keer letterlijk en oppervlakkig uit en dachten dat Jezus misschien zelfmoord zou plegen (vgl. 7:35-36).

***8:23.** Jezus zei, “U bent van beneden, ik ben van boven; u hoort bij deze wereld, ik hoor niet bij deze wereld. Jezus bedoelde dat de gedachten en motieven van de Joodse godsdienstige leiders door de hel (van beneden) geïnspireerd waren, maar dat zijn gedachten en motieven door de hemel (van boven) geïnspireerd waren.

***8:24.** Ik heb tegen u gezegd dat u in uw zonden zult sterven, want als u niet gelooft dat ‘Ik ben’, zult u inderdaad in uw zonden sterven.” Jezus openbaarde zich als de ‘Ik ben’. In Exodus 3:14 openbaarde God zich ook al als de ‘Ik ben’ en zei, “Ik ben die ik ben”. Naast de God van de bijbel is er geen ander God (Deuteronomium 32:39; Jesaja 43:10-11). Jezus bedoelde dat hij volledig was waarop hij aanspraak maakte! Als iemand niet in al de aanspraken van Jezus geloofde, zal hij in zijn zonden sterven. Dan zal er voor hem geen verlosser meer zijn (vgl. Hebreeën 3:12; 10:26-29). Dan zal hij als gevolg van alle zonden (collectief en individueel), niet alleen de fysieke dood sterven, maar ook de eeuwige dood van de hel. Met deze *houding* en in deze *toestand* konden de Joden (of anderen) niet komen waar Jezus naartoe ging.

***8:25.** De Joden vroegen, “Wie bent u dan?” Dit werd met minachting gezegd, “Wie denkt u wel dat u bent?” De Joden probeerden Jezus in de verdediging te drukken, maar Jezus bleef in de aanval.

Jezus antwoordde, “Wat ik vanaf het begin al tegen u gezegd heb.”

***8:26.** Ik heb veel over u te zeggen, d.w.z. te oordelen (NBG) (veel in uw nadeel). Maar hij die mij gezonden heeft is waar (betrouwbaar, werkelijk, echt) en wat ik van hem gehoord heb, zeg ik tegen de wereld. Behalve dat hij gezegd had dat de Joden in hun zonden zouden sterven en niet konden komen waar heen hij ging (de hemel), had hij nog veel over de ongelovige Joden te zeggen tot hun oordeel (bv. Matteüs 21:33-44). God is in zijn wezen, woorden en daden ‘waar’ (3:33). Ieder woord van Jezus drukt de gedachten van God uit. Wie de woorden van Jezus verwerpt,

verwerpt God die hem gezonden heeft. Wat Jezus zegt, zegt hij niet alleen tegen de Joden, maar tegen 'de wereld', zonder onderscheid van ras, volk of taal (1:9-10).

***8:27.** De mensen begrepen niet dat hij over de Vader sprak. Het ongeloof en vooroordeel van de Joden was zo groot dat de werkelijke relatie tussen God de Vader en God de Zoon niet tot hen doordrong.

***8:28.** Wanneer u de Zoon van de Mens omhoog geheven hebt, dan zult u weten dat 'Ik ben' (alles waarop ik aanspraak maak, NIV), en dat ik niets uit mezelf doe, maar over deze dingen spreek zoals de Vader het mij geleerd heeft.

De uitdrukking 'mensenzoon' betekent 'mens', 'menskind' (Ezechiël 2:1). 'Zoon van de Mens (Mensenzoon)' is een benaming die Jezus voor zichzelf gebruikte om titels als 'Messias', 'Koning' en 'Zoon van God' te vermijden en uit te drukken dat hij als Zoon van God de menselijke natuur had aangenomen. Zijn menselijke natuur was zwak, sterfelijk en onderhevig aan verzoeking en moest door vernedering en lijden de weg naar Gods heerlijkheid gaan (Filippenzen 2:5-11). Na zijn opstanding heeft hij de verheerlijkte menselijke natuur (Filippenzen 3:21). In de eindtijd zal hij als mens in zijn verheerlijkte staat terugkomen voor het laatste oordeel (Matteüs 24:27,30,37,44).

Het omhoog heffen van de Zoon van de Mens verwijst naar zijn kruisiging. De uitdrukking 'weten dat ik ben' betekent niet dat de Joden eenmaal een verlossende kennis van Jezus zullen hebben. Nadat zij geweigerd hebben hem in geloof aan te nemen en nadat zij hem gekruisigd hebben, zullen zij ontwaken tot het vreselijke besef dat degene die zij afgewezen hebben inderdaad is die hij zei dat hij was. Deze waarheid zal te laat komen, namelijk op het uur dat zij sterven en bij het laatste oordeel. Dan zal het te laat zijn om zich te bekeren! Dan zullen zij 'in hun zonden sterven' (8:21,24)!

***8:29.** Hij die mij gezonden heeft, is bij mij; hij heeft mij niet alleen gelaten, omdat ik altijd doe wat hem behaagt. De uitdrukking 'altijd doe wat hem behaagt' beschrijft de nauwe en intieme samenwerking tussen de Gever van de opdracht en de Uitvoerder van de opdracht. Het beschrijft de volmaakte gehoorzaamheid van Jezus Christus (Hebreeën 5:8).

De uitdrukking 'hij heeft mij niet alleen gelaten' beschrijft de heerlijke werkelijkheid van gehoorzaamheid. Ook aan het kruis heeft God de Vader hem niet alleen gelaten. Jezus' uitspraak "Mijn God, mijn God, waarom hebt u mij verlaten?" (Matteüs 27:46) betekent niet dat God Jezus 'verworpen had'. Jezus werd in de volgende zin door God verlaten:

- i. Jezus moest helemaal alleen (zonder Gods hulp) de last van Gods heilige en rechtvaardige toorn tegen de zonde dragen. Niemand deelde deze straf met hem!
- ii. Terwijl Jezus dit onbeschrijflijke lijden onderging moest hij de troostende nabijheid van God de Vader ontberen. Toen Jezus het verlossingswerk voltooid had (19:30) gaf Jezus zijn menselijke geest in de handen van God de Vader en stierf (Lucas 23:46). God de Vader had hem niet verlaten.

Jezus leert wie de ware kinderen van Abraham zijn (8:31-59)

Jezus leert dat er gelovigen zijn die toch niet uit hun slavernij verlost zijn (8:30-31a)

***8:30-31a.** Toen hij deze dingen zei, kwamen velen tot geloof (aoristus) in hem. En tegen de Joden die in hem geloofden (perfectum) ... In dit gedeelte gaat het over dezelfde groep mensen, die eerst geloofden en daarna hun houding veranderden. Het woord 'geloven' betekent verschillende dingen afhankelijk van de tijd waarin het woord staat:

- i. De tegenwoordige tijd duidt altijd op echt verlossend geloof: aanhoudend en volhardend geloof (3:16,18,36; 6:35,40,47; 7:38; 11:25,26; 12:44,46; 14:12; 17:20).
- ii. De verleden tijd (aoristus, vgl. 8:30) duidt aan dat deze Joden op een bepaald punt gedurende het onderricht van Jezus in hem gingen geloven (vgl. Simon de tovenaer, Handelingen 8:13). Maar het zegt niets over de volharding van hun geloof. Zij hadden een mentaal geloof, een geloof dat geloofde in de waarheid van wat er gezegd werd.
- iii. Het voltooide verleden tijd (perfectum, vgl. 8:31a) duidt aan dat deze Joden in hem *bleven geloven totdat* hij zei dat zij van hun slavernij bevrijd moesten worden. Toen hiielden zij op met geloven in hem. Hun verbale tegenstand (8:33), hun scheldwoorden (8:48) en hun poging hem te stenigen (8:37,59) toonden duidelijk aan dat zij geen oprecht geloof hadden, dat tot verlossing leidt, maar alleen een verstandelijk geloof, dat snel kon omslaan in vijandschap. Hun vruchten toonden aan dat zij niet echt wedergeboren gelovigen waren (Matteüs 12:33-36; Hebreeën 6:7-8).
- iv. Conclusie: Echt geloof heeft de volgende kenmerken:
 - *het is aanhoudend, volhardt, houdt niet op* (Matteüs 10:22; 24:13; Hebreeën 3:14; 1 Johannes 5:4-5; Openbaring 2:7; 21:7);
 - *het draagt goede vruchten* (Lucas 3:7-14; Johannes 15:5; Hebreeën 6:7-8; Jakobus 2:17,22; 2 Petrus 1:5-11);
 - *het onderwerpt zich aan Jezus* (Johannes 8:31-32,36; 14:21,23; 2 Korintiërs 10:5; Filippenzen 2:10-11).

Jezus leert wat slavernij en vrijheid is (8:31b-36)

'Slavernij' is gebonden blijven aan de zonde ofwel vrij blijven van Jezus.

'Vrijheid' is vrijheid van de schuld en van de macht van de zonde ofwel gebonden blijven aan Jezus Christus.

***8:31b-32.** Jezus zei: "Als u in mijn woord blijft, bent u werkelijk mijn discipelen. U zult de waarheid kennen, en de waarheid zal u bevrijden". Johannes 8:31 is de eerste voorwaardelijke zin. De verantwoordelijkheid om te gehoorzamen ligt bij de mens. Maar de werkelijke transformatie ligt bij Christus. Jezus leerde dat het echte geloof en echte discipelschap zich van de kant van de mens openbaart in gehoorzaamheid (Jakobus 2:17,22) aan Christus en aan zijn woord (14:6; 17:17) en van de kant van God in transformatie, in vrij worden van de slavernij van de zonde (Romeinen 6:13,19). Gehoorzaamheid (naar Jezus toe komen, onderzoeken en hem leren kennen) leidt tot echt geloof (1:46-51). Een mens is waarlijk vrij wanneer niet langer de zonde over hem heerst maar wanneer Christus en zijn woord over zijn hart en leven heerst (8:34,35,38). *Een mens is niet waarlijk vrij wanneer hij mag doen wat hij graag wil doen, maar hij is vrij wanneer hij graag wil doen en kan doen wat hij behoort te doen.*

***8:33.** De Joden zeiden: "Wij zijn nakomelingen van Abraham en we zijn nooit iemands slaaf geweest – hoe kunt u dan zeggen dat wij bevrijd zullen worden?" De Joden konden niet bedoeld hebben dat zij nooit politieke of sociale slaven waren geweest, want zij waren in het verleden onder de heerschappij van Egypte, Babylonië, Medo-Perzië en Griekenland-Syrië geweest en nu onder de heerschappij van de Romeinen. De Joden bedoelden dat zij geen godsdienstige slaven waren omdat zij behoorden tot Gods uitverkoren volk. De Joden wilden alleen Gods beloften horen: "Uit alle volken op aarde heb ik jullie uitgekozen" (Amos 3:2a; Exodus 19:6). Maar zij wilden niet Gods bedreigingen horen: "Daarom zal ik jullie voor al jullie wandaden straffen" (Amos 3:2b; vgl. Jeremia 18:1-12; Ezechiël 33:11-16)! Zij meenden dat alleen niet-Joden slaven van hun afgoden waren, maar dat Joden met hun monotheïsme vrij waren. Zij wilden niet inzien dat ook Joden slaven van de zonde waren (Romeinen 3:10-12,23)!

***8:34.** Jezus antwoordde: "Waarachtig, ik verzeker u: iedereen die aanhoudend zondigt, is een slaaf van de zonde". Jezus leerde dat iedereen die aanhoudend in zonde blijft leven (Grieks: tegenwoordige tijd), nog steeds een slaaf van de zonde is en Jezus niet persoonlijk kent (vgl. 1 Johannes 3:6-9; Romeinen 6:16; 11:32; 2 Petrus 2:19). Met 'ieder' maakt Jezus meteen een einde aan het Joodse onderscheid tussen Joden en niet-Joden (heidenen). Iedereen staat gelijk voor God (Romeinen 10:13-14). Ieder mens is dus van nature een slaaf van de zonde en kan zich op eigen kracht niet daarvan verlossen (Romeinen 3:23). Vrijheid van Jezus betekent blijvende slavernij aan de zonde. Los en onafhankelijk van Jezus blijven betekent nooit los van de zonde komen! Vrijheid is alleen daar waar de Geest van Jezus Christus aanwezig is en heerst (2 Korintiërs 3:17).

***8:35.** "Nu blijft de slaaf niet voor eeuwig in het huis, maar de zoon (NBG) blijft wel voor eeuwig."

- i. Een mens die niet door Jezus Christus bevrijd is, is een slaaf. De slaaf kan elk moment verkocht worden of ontslagen worden. De Joden waren trots op hun afkomst van Abraham. Maar Jezus waarschuwde de Joden dat de periode van het Oude Testament (het oude verbond) – met alle voorrechten die het aan Joden verleende – spoedig ten einde zou komen (Matteüs 8:11-12; 21:33-44; Hebrreeën 3:5-6; 8:13)!
- ii. Een mens die door Jezus is bevrijd is een zoon. Jezus spreekt niet over zichzelf, maar over Gods 'zonen' (Joden en niet-Joden) die God geadopteerd heeft (Galaten 4:6-7; Efeziërs 1:5, NBG). De zoon blijft voor eeuwig in de huishouding van God (Efeziërs 2:13-22). De periode van het Nieuwe Testament (het nieuwe verbond) is aangebroken en blijft tot in eeuwigheid. Abrahams ware 'kinderen' (Isaak en alle ware gelovigen, vgl. Galaten 3:26-29) blijven voor eeuwig in Gods huishouding met alle voorrechten daaraan verbonden, maar Abrahams 'slaven' (Hagar, Ismaël en alle ongelovigen) worden uit Gods huishouding verdreven (Galaten 4:21-31).

***8:36.** "Dus als de Zoon u vrij maakt, zult u werkelijk vrij zijn" (2 Korintiërs 3:17; Romeinen 8:5-10). Johannes 8:36 is de tweede voorwaardelijke zin. De verantwoordelijkheid om zich te laten bevrijden door Jezus Christus ligt bij de mens. Maar de vrijmakende handeling ligt bij Jezus Christus. Wie zich door Jezus Christus laat bevrijden wordt 'werkelijk' vrij! Het woord 'werkelijk' (Grieks: ontos) is de tegenstelling van 'schijn'. De vrijheid die Jezus Christus geeft is de enige werkelijke vrijheid! Alle andere zogenaamde 'vrijheden' zijn schijn. Wie gebonden aan Jezus ofwel afhankelijk van Jezus blijft, blijft voorzeker vrij van de slavernij aan de zonde (Romeinen 6:5-7)!

Jezus leert wie 'zijn Vader' is en wie 'de vader' van de ongelovigen is (8:37-47)

***8:37.** Ik weet wel dat u nakomelingen van Abraham bent. Jezus geeft toe dat de Joden de fysieke nakomelingen van Abraham zijn en dat Jood-zijn veel voordelen inhoudt (Romeinen 3:1-2; 9:4-5). Maar een groter voorrecht brengt een grotere verantwoordelijkheid met zich mee.

Toch wilt u mij doden. Abraham verheugde zich op de komst van Jezus Christus (8:56), maar zijn fysieke nakomelingen willen hem vermoorden (5:18; 7:19,25; 8:59). De Joden zijn dus wel de natuurlijke nakomelingen van Abraham, maar zeker niet de geestelijke nakomelingen van Abraham! Abraham is dus wel hun vader in fysieke zin, maar niet hun vader in geestelijke zin! De ware kinderen van Abraham zijn de ware gelovigen (Romeinen 4:11-12; Galaten 3:7,29). Zij geven alle ruimte in hun hart voor de woorden van Jezus (8:37,43,47). De houding van mensen en hun handelingen zijn het duidelijkste bewijs aan wie zij echt behoren.

omdat mijn woord voortdurend geen ruimte in u vindt. Het werkwoord 'ruimte vinden' staat in de tegenwoordige tijd. De uitdrukking is een 'litotes': het bevestigt een waarheid door het tegenovergestelde te benadrukken. De Joden verwerpen volkomen de woorden van Jezus.

***8:38.** Ik spreek aanhoudend over wat ik gezien heb aan de zijde van de Vader, u doet aanhoudend wat u gehoord hebt aan de zijde van de vader. Jezus spreekt niet over dezelfde ‘Vader’. De werkwoorden ‘spreken’ en ‘doen’ staan in de tegenwoordige tijd. De werkwoorden ‘zien’ en ‘horen’ staan in de voltooid verleden (perfectum) tijd. Jezus geeft voortdurend onderricht over wat hij in de tegenwoordigheid van God de Vader in de hemel gezien heeft. En wat hij gezien heeft, blijft hem voortdurend voor ogen staan; daar richt hij zich de hele tijd op. De (ongelovige) Joden doen echter voortdurend wat zij in de nabijheid van hun vader, de duivel, gehoord hebben. En wat de duivel hen ingefluisterd heeft, blijft voortdurend in hun oren klinken.

***8:39.** Omdat de Joden er aanspraak op maken dat zij de fysieke kinderen van Abraham zijn, zegt Jezus: “Als u echt kinderen van Abraham bent, doe dan de werken van Abraham (NBG). Jezus zegt met ironie: “Als jullie kinderen van Abraham zijn, doe dan de werken van Abraham”. Maar Jezus bedoelt zonder ironie te zeggen: “Als jullie echte kinderen van Abraham zouden zijn, dan zouden jullie de werken van Abraham doen”. Johannes 8:39 is de derde voorwaardelijke zin. De verantwoordelijkheid van echte kinderen is om de werken van hun vader te doen. ‘De werken van Abraham’ waren de volgende: hij gehoorzaamde Gods geboden (hij vertrok vanuit Babylonië naar Palestina), hij verwelkomde Gods boodschappers, hij vertrouwde God dat hij zijn beloften zou vervullen en hij zag met vreugde uit naar de komst van Jezus Christus!

***8:40.** Maar nu wilt u mij doden, een mens die u de waarheid zegt die hij van God gehoord heeft. Zoiets heeft Abraham niet gedaan. Jezus beschouwde zichzelf als ‘mens’ maar ook als ‘God’, omdat hij van God kwam en Gods woorden sprak. De laatste zin is weer een litotes: Abraham deed precies het tegenovergestelde: hij wilde Jezus niet doden (8:56).

***8:41.** Maar u doet aanhoudend de werken van uw vader. Dit is een herhaling van vers 38, maar met het verschil dat Jezus steeds duidelijk maakt wie ‘de vader’ van de ongelovige Joden is. Hun ‘vader’ is iemand die Jezus wil doden! De Joden zeiden: “We zijn geen bastaardkinderen (NBG: We zijn niet uit hoerij geboren)! Eén Vader hebben we, namelijk God. Het woord ‘hoerij’ (Grieks: porneia) betekent elke vorm van seksuele immoraliteit. De Joden hielden vol dat zij wisten dat zij de echte fysieke nakomelingen van Abraham waren. Over hun afkomst was geen twijfel mogelijk. Maar over de afkomst van Jezus was er volgens de Joden wel twijfel. Wanneer de Joden God ‘hun Vader’ noemen dan denken zij aan God als hun Schepper (Jesaja 64:8; Maleachi 2:10).

***8:42.** Jezus zei: “Als God uw Vader was, zou u mij liefhebben, want ik ben van God uitgegaan (NBG) en gekomen. Ik ben niet namens mezelf gekomen, maar hij heeft me gezonden. Johannes 8:42 is de vierde voorwaardelijke zin. Omdat de God van de bijbel niet de Vader van de ongelovige Joden was, hadden zij Jezus ook niet lief. ‘Van God uitgegaan’ (vgl. 6:41) drukt hier hetzelfde uit als ‘van God vandaan gekomen’ en ‘namens God gekomen’ (7:28). Het verwijst naar zijn messiaanse opdracht. Zijn metafysische en eeuwige Zoonchap, deel uitmakend van de Drie-eenheid, ligt aan de basis van zijn menswording en zijn messiaanse opdracht. Jezus Christus is de Vertegenwoordiger van God op de aarde in alles wat hij zegt en doet; God met ons.

***8:43.** Waarom begrijpt u niet wat ik zeg? Omdat u mijn woorden niet kunt aanhoren. De domme vragen die de Joden stelden (8:19,22,25,33) toonden aan dat zij niet begrepen waar Jezus over het had. Ze begrepen ook niet wie hij bedoelde als hij over ‘hun vader’ sprak. De woorden ‘kunnen niet mijn woord horen’ betekent ‘kunnen niet verdragen mijn woord aan te horen’. Het was niet hun onvermogen, maar hun onwil om echt te horen wat Jezus bedoelde te zeggen. Hun denken was bevooroordeeld, hun wil was slecht en hun hart was verhard.

***8:44.** U bent voortdurend van uw vader, de duivel. U wil aanhoudend de wil van uw vader doen. Hij is van het begin een mensenmoordenaar geweest. Hij staat nooit (perfectum) in de waarheid, omdat er geen waarheid in hem is. Wanneer hij liegt, spreekt hij zoals hij is: een leugenaar en de vader van de leugen. Nu zegt Jezus heel duidelijk dat de duivel de vader van de ongelovigen is (1 Johannes 3:8,10; Openbaring 12:9). Fysiek gesproken zijn de Joden kinderen van Abraham, maar geestelijk en moreel gesproken zijn zij kinderen van de duivel. Wat de duivel en ongelovigen zijn, wordt openbaar in wat ze zeggen en doen. Net als de mensenmoordenaar willen de ongelovige Joden Jezus doden (8:37). De duivel is een aartsleugenaar (2 Tessalonicenzen 2:9-11). Zelfs als hij de waarheid lijkt te spreken, pleegt hij plagiaat om de illusie te scheppen dat hij de toekomst kan voorspellen (Handelingen 16:16-17). Net als de vader van alle leugens verspreidden de ongelovige Joden leugens over Jezus (8:48; Matteüs 28:11-15). Dus alle mensen hebben een vader: of zij hebben de duivel tot vader of zij hebben de God van de bijbel tot Vader!

De duivel bestaat echt en oefent een verderfelijke invloed uit op aarde. Elk mens op aarde leeft hetzij in het machtsgebied van de duivel hetzij in het koninkrijk van Christus (Matteüs 13:24-30,36-43; Kolossenzen 1:13). Er bestaat geen ‘neutraal’ grondgebied op deze aarde (vgl. Lucas 2:34)!

***8:45.** Omdat ik de waarheid spreek, gelooft u mij voortdurend niet. Jezus sprak de waarheid over God, over de verderfelijkheid van de natuurlijke mens, over zijn onvermogen zichzelf te redden, over Gods fantastische plan om gelovigen te redden, maar ook over Gods dreigement om ongelovigen te verdoemen. Maar de hoogmoed in een mens wil deze waarheden niet horen, omdat het zijn verloren toestand aan het licht brengt. Het is juist omdat Jezus Christus de waarheid aan het licht brengt, dat mensen de waarheid blijven verwerpen. Zij verkiezen in de duisternis te blijven leven (3:19-21).

***8:46.** Wie kan mij van zonde beschuldigen en de beschuldiging bewijzen? Het woord ‘beschuldigen’ (Grieks: elengcho) betekent eerst ‘aan het licht brengen’, dan ‘beschuldigen’ en ten slotte ‘overtuigen’ van de schuld. Jezus was zich niet alleen niet bewust van enigerlei zonde, maar ook inderdaad zondeloos (Hebreeën 4:15; 7:28). Mensen die aan de ene kant zeggen dat Jezus een moreel perfect mens was maar aan de andere kant zijn aanspraken als leugens van de hand wijzen, zijn inconsequent. Jezus is óf de grootste Verlosser (de God-Mens) óf de grootste leugenaar (met al zijn aanspraken)!

Als ik de waarheid spreek, waarom gelooft u me dan niet? Johannes 8:46 is de vijfde voorwaardelijke zin. Omdat Jezus de waarheid spreekt, zouden mensen hem moeten geloven.

***8:47.** Wie van God is, luistert naar de woorden van God. U luistert niet, omdat u niet van God bent. Jezus geeft zelf antwoord op zijn vraag in vers 46. De Joden geloofden niet en luisterden niet naar zijn woorden, omdat zij niet van God waren. Hun ongelof en ongehoorzaamheid bewees wie 'hun vader' was.

Jezus bevestigt zijn eeuwige bestaan (8:48-59)

***8:48.** De Joden riepen: "Zeggen we ten onrechte dat u een Samaritaan bent, en dat u bezeten bent?" In plaats van Jezus gelijk te geven, verspreidden de Joden het gerucht dat Jezus geen Jood, maar een verachtelijke Samaritaan was (vgl. 4:9). Hij zou uit hoererij geboren zijn (vgl. 8:41). Zij zeiden ook dat hij bezeten was (10:20); een boze geest in hem zou maken dat hij goede mensen zoals de Joden, die immers alleen God als Vader erkenden, veroordeelde.

***8:49-50.** Jezus zei: "Ik ben niet bezeten. Ik eer mijn Vader, maar u eert mij niet. Ik ben niet uit op eigen eer; iemand anders is uit op mijn eer en hij zal oordelen". Wanneer Jezus het recht van de Joden om God 'hun Vader' te noemen ontkent, dan is die ontkenning niet door de duivel geïnspireerd, maar door zijn ijver voor de eer van zijn Vader (vgl. 7:18). Wanneer de Joden de God van de bijbel 'hun Vader' noemden (8:41), maar tegelijkertijd degene die God de Vader had gezonden beledigden (8:48) en wilden vermoorden (8:37), onteerden zij God de Vader! "Wie de Zoon niet eert, eert ook de Vader niet" (5:23)! De 'God' die de Joden erden was volgens hen niet 'de God en Vader van Jezus Christus' (2 Korintiërs 1:3; Efeziërs 1:3). Daarom is de 'God' die de Joden eren niet de ware God die zich in de bijbel openbaart. Jezus kwam niet op voor zijn eigen eer, maar voor de eer van God de Vader, de God van de bijbel!

***8:51-52.** Waarachtig, ik verzeker u: als iemand mijn woord bewaart, zal hij de dood in eeuwigheid niet aanschouwen (NBG)". Toen zeiden de Joden: "Nu weten we zeker dat u bezeten bent! Abraham is gestorven, en de profeten ook, en u zegt: "Als iemand mijn woord bewaart, zal hij de dood in eeuwigheid niet smaken".

Johannes 8:51-52 bevat de zesde en zevende voorwaardelijke zinnen. Wie Jezus Christus eert en zijn woord bewaart, zal de eeuwige dood nooit zien en nooit ervaren. Jezus bleef de ongelovige Joden oproepen tot bekering. Het woord van Jezus 'bewaren' betekent:

- i. dat het gaat om de bijbel (en geen andere godsdienstige boek);
- ii. en dat mensen dit woord moeten horen,
- iii. begrijpen,
- iv. aannemen,
- v. in een goed en schoon hart,
- vi. vasthouden onder alle omstandigheden,
- vii. en vrucht dragen,
- viii. met volharding (Matteüs 13:23; Marcus 4:20; Lucas 8:15) (14:21,23,24; 15:20; 17:6; 1 Johannes 2:5).

De 'dood' betekent hier 'scheiding van de tegenwoordigheid, nabijheid en liefde van God' (Romeinen 8:37-39; 2 Tessalonicenzen 1:9) en voor altijd de toorn en verdoemenis van God blijven ervaren (3:36). De 'dood' is hier 'de poel van vuur' (Openbaring 21:8). De woorden: 'Hij zal de dood in eeuwigheid niet aanschouwen' (smaken) is een litotes: hij zal het eeuwige leven altijd zien (ervaren).

***8:53.** De Joden vroegen: "Bent u soms meer dan onze vader Abraham, die gestorven is? Ook de profeten zijn gestorven. Wie denkt u wel dat u bent?" De Joden namen opnieuw de woorden van Jezus over de 'dood' letterlijk op als fysiek sterven. Abraham en de profeten zijn allemaal fysiek gestorven. Maar Jezus had het hier niet over de fysieke dood, maar over de eeuwige dood.

In hoofdstuk 4 zei de Samaritaanse vrouw: "U kunt toch niet meer dan Jakob, onze voorvader?" (4:12). Maar haar hart ging steeds meer open voor Jezus. In hoofdstuk 8 zeggen de Joden: "Bent u soms meer dan onze vader Abraham?" Maar hun harten verhardden zich steeds meer tegen Jezus en zij verachtten Jezus.

***8:54.** Jezus antwoordde: "Als ik mezelf zou eren (verheerlijken), zou mijn eer niets betekenen, maar het is de Vader die mij voortdurend eert, de Vader van wie u zegt dat hij 'onze God' is. Johannes 8:54 is de achtste voorwaardelijke zin. Omdat God de Vader Jezus voortdurend eert, betekent het alles! De Joden probeerden God voor zichzelf te monopoliseren door hem steeds 'onze God' te noemen. De God van de bijbel *blijft steeds* (tegenwoordige tijd) Jezus eren. Hij eert Jezus Christus door over hem te schrijven in het Oude Testament (vgl. Jesaja 7:14; 9:6-7; 11:1-2; 61:1-2; Hebreëen 1:1-9). Hij eert hem door hem met een hoorbare stem uit de hemel in het openbaar te bevestigen (1:34; Matteüs 3:17). Hij eert hem door hem in staat te stellen wondertekenen te doen (11:4; Handelingen 2:22). Hij eert hem door zijn onderricht met gezag (Matteüs 7:28-29). En hij eert hem door zijn verhoging aan het kruis, de opstanding, de hemelvaart en de troonsbestijging (12:28; 13:31-32; 17:1,4,5; Filippenzen 2:9-11).

***8:55.** hoewel u hem niet kent. Ik ken hem. Als ik zou zeggen dat ik hem niet ken, zou ik een leugenaar zijn, net als u. Maar ik ken hem wel, en ik bewaar zijn woord. Johannes 8:55 is de negende voorwaardelijke zin. Omdat Jezus zegt dat hij God kent, is hij waar en betrouwbaar. De Joden namen steeds de naam van 'God' in de mond, en toch kenden zij God niet. Zij hebben God de Vader nooit door studie of waarneming leren kennen (Grieks: ginosko), al had hij zich aan hen geopenbaard. Maar Jezus kende (Grieks: oida) God de Vader vanuit een intieme en persoonlijke ervaring (1:18; 7:28-29).

***8:56.** Abraham, uw (fysieke) vader, verheugde zich dat hij mijn dag (de dag van mijn eerste komst) zou zien. Hij heeft het gezien en zich verheugd. Abraham was verheugd toen God hem op hoge ouderdom een zoon beloofde. Hij

noemde die zoon 'Isaak', dat lachen betekent. Maar Gods belofte had een veel dieper betekenis: God beloofde dat hij door 'het zaad' (het nageslacht) van Abraham alle families op aarde zou zegenen (Genesis 12:3). Abraham geloofde God en dat werd hem tot gerechtigheid gerekend (Genesis 15:6). Hij geloofde dat God zijn plan door Isaak zou uitvoeren, want toen God hem beval Isaak te offeren, was hij overtuigd dat de dood niet het laatste woord zou spreken, maar dat God bij machte was Isaak uit de dood op te wekken (Genesis 22; Hebr. 11:17-19). Abraham geloofde dat de toekomstige Messias in de lijn van Isaak geboren zou worden. Abraham en vele andere gelovigen na hem stierven zonder dat deze belofte van de toekomstige Messias (Jezus Christus) (het zaad, Galaten 3:16) vervuld werd. Maar Abraham en zij 'zagen en verwelkomden' de vervulling van deze beloften met ogen van geloof (Hebr. 11:13). Het was op deze manier dat Abraham de dag van de komst van Christus zag en zich daarover verheugde.

***8:57.** De Joden zeiden: "U bent nog geen vijftig en u zou Abraham gezien hebben?" De Joden namen weer eens de woorden van Jezus letterlijk op en zeiden dat Jezus nog geen vijftig jaar oud was en dat hij onmogelijk Abraham, die ongeveer 2000 jaar v.C. leefde, had kunnen zien.

***8:58.** Jezus antwoordde: "Waarachtig, ik verzeker u: van voordat Abraham was, 'ben ik' (NKG)". De betrekkelijke korte tijd van Abrahams bestaan in de geschiedenis wordt in het Grieks uitgedrukt door de verleden tijd (aoristus), maar het eeuwige bestaan van Jezus wordt in het Grieks uitgedrukt door de tegenwoordige tijd. De Joden konden alleen de historische manifestatie van Jezus als Mens op aarde zien, niet zijn eeuwige werkelijkheid als God de Zoon bij God de Vader in de hemel. Jezus bevestigde hier openlijk zijn eeuwige en absolute werkelijkheid als God! *Hij bestaat niet alleen voor eeuwig in de tijd, maar gaat de tijd te boven* (1:1-2; Kolossenzen 1:17)!

***8:59.** De Joden beschouwden deze uitspraak van Jezus als godslastering (Leviticus 24:16) en raapten stenen op om hem te stenigen (vgl. 10:30-31). Maar Jezus wist onopgemerkt uit de tempel te ontkomen.

Vragen

1. Hoe staat Jezus tegenover 'overspel' en andere seksuele overtredingen? (8:3-11).
2. Waarom noemt Jezus zichzelf 'het licht van de wereld'? (8:12)
3. Waarom is het getuigenis van Jezus aangaande zichzelf volkomen geldig en waar? (8:13-20)
4. Wat betekent 'niet geloven en bijgevolg in zijn zonden sterven'? (8:24)
5. Wat betekent 'geloven en bijgevolg de dood nooit zien' (8:51)?
6. Hoe verklaar je dat sommige gelovigen ophouden te geloven? (8:30-31a)
7. Wat bedoelt Jezus met 'slavernij' en 'vrijheid'? (8:31b-36)
8. Hoe kon Abraham de dag (van de komst) van Jezus Christus zien? (8:56-58)